

Polaganjem vijenaca i cvijeća brojnih ljevičarskih organizacija na Spomen stečak u šumi Anindol (Samobor) obilježena 80. obljetnica Osnivačkog kongresa Komunističke partije Hrvatske

Osnivački kongres Komunističke partije Hrvatske održan je u strogoj ilegalnosti. Samoborski kroničar **Ivica Sudnik** je zabilježio: „Bila je nedjelja, 1. kolovoza 1937. godine: pet lokomotiva, trideset zatvorenih i otorenih putničkih vagona, svi teretni vagoni za stoku, pijesak, drva i ugljen, te direktor, šest konduktera i desetak skretničara i čuvara popularne samoborske uskotračne željeznice bilo je toga dana mobilizirano u punom sastavu. Trebalo je iz Zagreba do Samobora prevesti barem deset tisuća građana Zagreba, žena, omladine i radnika na popularno Anino proštenje Samobora, pripremljeno u obližnjem šumskom parku Anindolu. Gore u parku razvila se masovna pučka zabava: od jutra do kasne večeri tu su treštale glazbe, tamburaši, harmonike, tu se plesalo, pjevalo, zabavljalo uz nebrojene gostionice pod šatorima, pečenjare, vrtuljke, gatare, streljane, akrobate, igre na sreću, mađioničare, prodavače igrački, blistavih nakita, suvenira, sve pod nadzorom budnih općinskih pandura i žandara. Nitko živ nije primijetio da se među tom gustom gomilom svijeta održava neki politički sastanak“.

Sjećanja na historijski skup

Polaganjem vijenaca i cvijeća brojnih ljevičarskih organizacija na Spomen stečak u šumi Anindol (Samobor) obilježena je 80. obljetnica Osnivačkog kongresa Komunističke partije Hrvatske. Organizatori su bili Grad Samobor, Udruga antifašističkih boraca Samobor i Sveta Nedelja te Društvo „Tito“. Prigodnim govorima sudionicima su se obratili **Jovan Vejnović**, predsjednik Saveza društva „Josip Broz Tito“ Hrvatske,

mr. Ivan Fumić

, dugogodišnji bivši predsjednik SABA RH,

Dušan Plećaš

, predsjednik Seniora SDP-a,

Matija Đalo

, predstavnik Radničke fronte Hrvatske,

Vladimir Kapularin

, predsjednik Socijalističke radničke partije i

Zvezdana Lazar

, predsjednica Komunističke partije Hrvatske. Skup su pozdravili Petar Raić, predsjednik

ZUABA GZ i ZŽ i Franjo Golenko, predsjednik društva „Tito“ Samobor. U kulturno-umjetničkom programu sudjelovali su zagrebački partizanski zbor i

Dubravko Sidor

, dramski umjetnik.

Istovremeno kad je stvorena KP Hrvatske, stvorena je i KP Slovenije. Razlog radi uspješnije borbe protiv kontrarevolucionarne buržoazije ali KPJ ostaje partija demokratskog centralizma i „odbijamo svako razdrobljavanje svojih redova“, rečeno je, među inim u referatu o političkoj situaciji u zemlji i svijetu, o značenju osnivanja KP Hrvatske i o stanju partijskih organizacija. **Josip Broz**

te je anindolske večeri predstavljen kao „drug Ivica iz CK“.

Kongresu je prisustvovalo 16 delegata jer svi pozvani nisu uspjeli doći. Delegati su pristigli kao izletnici-planinari u planinarskim odijelima i opremom kako ih ne bi zapazila policija. Izabran je i prvi Centralni komitet KPH. **Đuro Špoljarić** (sekretar), **Božidar Adžija**, **Anka Butorac**, **Ivan Dujmić**, **dr. Pavle Gregorić**, **Vlado Janić**, **Vicko Jelaska**, **Josip Kraš**, **Lovro Kurir**, **Marko Orešković**, **Drago Petrović** i **Andrija Žaja**.

Kako je istaknuto u referatu, stvaranjem KP Hrvatske i KP Slovenije „ne idemo na stvaranje federativne partijske organizacije niti to znači naše partijsko cijepanje Jugoslavije.“ Također je istaknuto da stvaranjem KP Hrvatske i Slovenije „mi dajemo veću mogućnost za razvoj domaćih kadrova iz redova hrvatskih, slovenskih i drugih radnika i seljaka, za izgradnju i vaspitanje njihovih vođa i boraca. Mi time dajemo više inicijative za isticanjem hrvatskih i slovenskih zahtjeva u borbama za mobilizaciju masa oko svojih vođa i svojih zahtjeva. A sve to, ne samo da ne ide na štetu naše borbe i našeg internacionalističkog karaktera nego pojačava i našu borbu i naš internacionalizam“.

Prekretnička 1937. godina

Te, 1937.godine pokrenuto je rješavanje aktualnih unutarnjih pitanja KPJ. Održani su osnivački kongresi KP Hrvatske KP Slovenije, koji su istakli povezanost revolucionarne borbe s borbom za rješenje nacionalnog pitanja. Postavljene su nove osnove organizacione izgradnje SKOJ-a kao masovne omladinske organizacije i rukovodeće snage naprednog omladinskog pokreta. Ojačana su mladim kadrovima rukovodstva KPJ, a idejno.politički odgoj postavljen na širu osnovu. Partijski tisak i publicistika obogaćena je novim izdanjima listova, brošura i knjiga te prilagođena potrebama političke borbe i konsolidacije partije. Te godine Komunistička partija je

pretrpjela teške udarce u staljinističkim čistkama. Tada su nestali mnogi njeni istaknuti ljudi u emigraciji, a opstanak same KPJ u Kominterni bio je doveden u pitanje. Krajem 1937. prihvaćen je stav Josipa Broza o obrazovanju CK KPJ u zemlji i njemu je povjereno da ga sprovede u djelo. Početkom 1938., formiran je nov CK u zemlji.

Bojan Miroslavljev